

Na hAchtanna um Stádas Comhionann, 2000-2015

FÓGRA

TÁBHACHTACH: Sa cháipéis seo, tugtar rabhadh maidir le héileamh dlí a d'fhéadfadh a bheith ann. Léigh go cúramach é, mar aon leis na Nótaí atá faoi iamh, le do thoil. Sna Nótaí, tugtar míniú ar an gcáipéis seo, mínítear roinnt de na téarmaí a úsáidtear, agus leagtar amach iontu na riachtanais dlí atá á leanúint ag an bhFógra seo.

Ó: (ainm agus seoladh an “ghearánalgh”, an duine a mheasann go ndearnadh idirdhealú orthu nó gur caitheadh go neamhdhleathach leo)

Ainm:	
Seoladh:	

Go dtí: (ainm agus seoladh an “fhreagróra”, an duine nó an eagraíocht ar dóigh leis an ngearánach go ndearna siad idirdhealú orthu nó gur chaith siad go neamhdhleathach leo)

Ainm:	
--------------	--

Seoladh:	

1. Measaim gur dhéileáil tú go neamhdhleathach liom/go bhféadfadh sé gur dhéileáil tú go neamhdhleathach liom trí:

(cuir tic sa bhosca nó sna boscaí a bhaineann le hábhar)

- Idirdealú a dhéanamh orm,
- Ciapadh a dhéanamh orm, nó gur lig tú go ndéanfaí ciapadh orm
- Gnéaschiapadh a dhéanamh orm, nó gur lig tú go ndéanfaí ciapadh gnéasach orm
- Gur theip ort “freastal réasúnta” a sholáthar dom” [féach na Nótaí: do dhaoine atá faoi mhíchumas amháin]
- Mé a íospairt *(féach na Nótaí)*

in aghaidh na nAchtanna um Stádas Comhionann, 2000 – 2015.

2. Is é mo thuairim go ndearna tú é seo bunaithe ar an bhforas/na forais a leanas:

(cuir tic sa bhosca nó sna boscaí a bhaineann le hábhar)

- inscne** *(fireann nó baineann)*

- stádas sibhialta** (*singil, pósta, scartha, colscartha, baintreach nó i bpáirtnéireacht shibhialta*)
- stádas teaghlaigh** (*torrach; tuismitheoir nó tuismitheoir gníomhach de leanbh; tuismitheoir nó príomhchúramóir cónaitheach do dhuine faoi mhíchumas a bhfuil cúram leanúnach de dhíth orthu*); (féach na Nótaí)
- gnéaschlaonadh** (*claonadh heitrichnéasach, homaighnéasach nó déghnéasach*)
- reiligiún** (*creideamh/cúlra creidimh nó easpa creidimh*)
- aois** (*18 bliain d'aois nó os a chionn*); (féach na Nótaí)
- míchumas** (*féach na Nótaí*)
- cine** (*dath, náisiúntacht, bunadh eitneach nó náisiúnta*)
- ball den Lucht Siúil**
- íospart** (*féach na Nótaí*)
- cúnamh tithíochta** (*féach na Nótaí*)

3. Seo a leanas sonraí mo ghearáin (*cuir isteach sonraí ar nós - áit, dáta agus an t-am a deir tú gur dhéileáil an freagróir leat go neamhdhleathach, agus na rudaí a tharla roimh an imeacht seo*):

Dáta:.....

Am:.....

Sonraí eile:

.....
.....
.....
.....

(LEAN ORT AR BHILEOG(A) EILE, MÁ S GÁ

4. Is dóigh liom gur déileáladh liom le níos lú fabhair ná mar a déileáladh le duine eile i gcás inchomparáide, mar seo a leanas bunaithe ar an bhforas/na forais thuasluaite):

(ní gá an mhír seo a chomhlánú i gcásanna a bhaineann le ciapadh agus le gnéaschiapadh)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5. Tabhair freagra, le do thoil, ina mhínítear cén fáth ar dhéileáil tú liom ar an mbealach sin. Tá Foirm ES.2 ceangailte leis seo agus is féidir í a úsáid don fhreagra.

6. Iarratas ar eolas eile:

(Mura bhfuil an mhír seo á húsáid ag an ngearánach, téigh díreach ar aghaidh go dtí an chéad leathanach eile)

Tabhair freagra i scríbhinn, le do thoil, ar na ceisteanna seo a bhaineann le mo chás:
(Liostaigh do cheisteanna anseo agus tabhair uimhir do gach ceann).

7. Tabhair do d’aire go bhfuil sé i gceist agam sásamh a lorg faoi na hAchtanna um Stádas Comhionann 2000-2015 mura bhfuilim sásta leis an bhfreagra a thugtar dom, nó mura gcuireann tú freagra ar fáil laistigh de mhí amháin tar éis dom an fhoirm seo a sheoladh chugat.

Cuir d’fhreagra ar aghaidh chugam ag an seoladh thíosluaite, le do thoil.

Síniú an Ghearánaigh (nó a (h)ionadaí):

.....

Dáta: .....

Seoladh Teagmhála:

.....

.....

.....

NÓTA DON DUINE A mBEIDH AN FÓGRA SEO Á FHÁIL ACU:

Tá tuilleadh eolais maidir le reachtaíocht fostaíochta, comhionannais agus caidrimh tionsclaíoch le fáil ar www.workplacerelations.ie nó trí ghloach a chur ar 0818 80 80 90.

Tá an méid a leanas le fáil ann freisin:

- Foirm fhreagra ES.2
- Nótaí míniúcháin “Eolas faoi Fhoirm ES.1 a fháil, nó conas úsáid a bhaint as Foirm ES.2”
- Nósanna imeachta maidir le hlmscrúdú a dhéanamh ar Ghearáin Fostaíochta agus Chomhionannais.

EOLAS FAOI CONAS ÚSÁID A BHAINN AS AN bhFOIRM ES.1

Tabhair do d’aire, le do thoil, nach comhairle dlí atá i gceist leis an bhFoirm seo ná leis na Nótaí Eolais, agus ní léiriú dlí iad ach an oiread. Cuirtear ar fáil iad mar chúnamh praiticiúil i dteanga atá soiléir sothuigthe, ionas go mbeidh eolas soiléir ag an dá pháirtí faoi na saincheistanna atá faoi chaibidil. Tá siad faoi réir fhocláíocht beacht na nAchtanna i ngach cás. ¹

1. Céard faoi an fhoirm seo?

Faoi na hAchtanna um Stádas Comhionann 2000-2015, tá sé neamhdhleathach go ginearálta idirdhealú a dhéanamh ar dhaoine nuair atá earraí, seirbhísí, áiseanna, cóiríocht nó oideachas á soláthar, bunaithe ar inscne an duine, stádas sibhialta, gnéaschlaonadh, reiligiún, aois, míchumas,

---

¹ Tá téacs iomlán na nAchtanna um Stádas Comhionann 2000 – 2015 le fáil ag www.workplacerelations.ie, nó ó irishstatutebook.ie. Leagtar amach thíos roinnt de na sainmhínithe ábhartha ón Acht, ag pointe 9.

cine ná ballraíocht den Lucht Siúil, agus i gcásanna áirithe nuair atá forlíonadh cíosa á fháil ag an duine.

Tá iompar eile ann atá neamhdhleathach chomh maith:

- ciapadh bunaithe ar aon cheann de na fachtóirí seo, nó gnéaschiapadh,
- duine a íospairt toisc gur lorg siad cearta atá faoi réir na hAchtanna um Stádas Comhionann,
- gan “freastal réasúnta” a sholáthar (mínítear é seo ag pointe 9) i gcás duine a bhfuil míchumas orthu.

Tá foráil déanta sna hAchtanna i leith roinnt díolúintí sonracha a bhaineann leis na rialacha ginearálta seo.

Foirm ES.1 Is í seo an chéad chéim chun gearán idirdhealaitheach a dhéanamh faoi na hAchtanna um Stádas Comhionann. Faoi na hAchtanna um Stádas Comhionann, *ní mór* do dhuine ar mian leis/léi gearán a dhéanamh (“**an gearánach**”) Fógra scríofa a sheoladh chuig an duine a bhfuil gearán a dhéanamh faoi (“**an freagróir**”). Caithfidh eolas faoi leith a bheith san Fhógra, agus ní mór é a sheoladh lasitigh de theorainn ama faoi leith.

Is Fógra í an fhoirm ES.1. An aidhm atá aige ná cuidiú leis an dá pháirtí na riachtanais dlí a chomhlíonadh maidir le fógra agus freagra a thabhairt.

Rochtain agus riachtanais speisialta

Má tá deacracht agat an fhoirm seo a chomhlánú (mar shampla, de bharr mhíchumais nó teanga nó deacrachtaí scríbhneoireachta), déan teagmháil leis an an gCoimisiún um Chaidreamh san Áit Oibre. Déanfaimid iarracht cuidiú leat trí shocruithe malartacha a dhéanamh, mar is cuí.

2. Cad é “an t-iarratas ar eolas” (pointe 6 san fhoirm ES.1)?

Faoi na hAchtanna um Stádas Comhionann 2000-2015, tá tú i dteideal cesiteanna a chur ar an bhfreagóir, i d’Fhógra, chun eolas a fháil a bhaineann le do chás. (Níl sé éigeantach é seo a dhéanamh). Is féidir leat pointe 6 san Fhoirm ES.1 a úsáid chun é a seo a dhéanamh.

Níl aon dualgas ar an bhfreagróir do cheisteanna a fhreagairt. Ach, mura bhfreagraíonn siad, nó má thugann siad eolas atá bréagach nó míthreorach, tá foráil san Acht go bhféadfadh Oifigeach Breithniúcháin é seo a chur san áireamh, más cuí, nuair atá cinneadh á dhéanamh maidir le do chás.

3. An gcaithfidh mé an Fhoirm ES.1 a úsáid chun mo ghearán a chur in iúl don fhreagróir?

Ní chaithfidh. Níl aon ghá an fhoirm áirithe seo a úsáid. Tá sé deartha chun go mbeidh sé síos éasca don dá pháirtí forálacha na nAchtanna um Stádas Comhionann a chomhlíonadh maidir le fógra a sheoladh, iarratas a dhéanamh ar eolas, agus freagra a fháil. Ach is féidir leat d'fhrógra féin a scríobh, má chomhlíonann sé na riachtanais go léir atá sna hAchtanna um Stádas Comhionann.

4. Cad a dhéanfaidh mé leis an bhfoirm nuair a bheidh sí comhlánaithe agam?

Seol an fhoirm díreach ar aghaidh chuig an bhfreagróir (is é sin, an duine nó an eagraíocht ar dóigh leat go ndearna siad idirdhealú ort). Ná seol an fhoirm seo chuig an gCoimisiún um Chaidreamh san Áit Oibre, le do thoil.

Déan cóip den fhógra sula seolann tú é. Ba chóir duit é a sheoladh sa phost cláraithe, nó faigh **deimhniú postála** ó Oifig an Phoist.

Má tá sé i gceist ag grúpa daoine gearán a dhéanamh faoin imeacht céanna, ba chóir do gach gearánach fógra a sheoladh.

Seol an Fhoirm ES.2 (ceangailte) chuig an bhfreagróir le d'Fhógra. Is féidir leo í a úsáid chun freagra a chur chugat.

5. An bhfuil teorainn ama ann chun an fógra a sheoladh?

Tá. Tá sé seo tábhachtach. Leagtar amach sna hAchtanna um Stádas Comhionann go gcaithfidh tú an Fógra a sheoladh chuig an bhfreagróir laistigh de dhá mhí ó tharla an t-imeacht a bhfuil tú ag déanamh gearán faoi. **Mura dhéanann tú é seo laistigh den teorainn ama seo, d'fhéadfadh sé nach mbeidh do ghearán bailí: mura bhfuil an gearán bailí, ní féidir leis an Oifigeach Breithniúcháin déileáil leis.**

6. An féidir liom aon rud a dhéanamh má tá an teorainn ama cailte agam?

I gcúinsí áirithe, is féidir síneadh de cheithre mhí, ar a mhéad, ó tharla an t-imeacht, a chur leis an teorainn ama chun fógra a sheoladh. Ni mór duit iarratas a chur chuig Oifigeach Breithniúcháin an Choimisiúin um Chaidreamh san Áit Oibre ina n-iarrann tú air nó uirthi síneadh ama a thabhairt, agus ní mór go mbeidh sé nó sí sásta go bhfuil cúis réasúnta ann chun é seo a dhéanamh. (Mínítear conas an t-iarratas seo a dhéanamh i *Nósanna Imeachta d'Imscrúdaithe ar Ghearáin Fhostaíochta agus Chomhionannais* de chuid an Choimisiúin um Chaidreamh san Áit Oibre).

I gcúinsí atá an-teoranta, de réir na nAchtanna um Stádas Comhionann, is féidir le hOifigeach Breithniúcháin an Choimisiúin um Chaidreamh san Áit Oibre roinnt de na coinníollacha fógra, nó iad go léir a ligean thar ceal, (mar shampla, glacadh le gearán cé nach bhfuarthas an fógra laistigh de na teorainneacha ama atá ceadaithe). Tá sé scríofa san Acht, áfach, nach féidir é seo a dhéanamh ach amháin:

- *I gcúinsí eisceachtúla*
- *Nuair atá an tArd-Stiúrthóir sásta go bhfuil sé cothrom agus réasúnta sna cúinsí áirithe atá i gceist*
- *nuair a chuirtear na cúinsí ábhartha go léir san áireamh, lena n-áirítear:*
- *an méid eolais is dócha go bhfuil ag an bhfreagróir maidir leis na cúinsí inar tharla an t-iompar toirmiscthe*
- *agus méid an riosca nó an dochair a d'fhéadfadh tionchar a bheith aige ar chumas an fhreagróra déileáil go sásúil leis an ngearán.*

Ní mór duit iarratas a chur faoi bhráid Oifigigh Bhreithniúcháin de chuid an Choimisiúin um Chaidreamh san Áit Oibre chun go ligfí thar ceal an fógra.

Beidh an deis ag an bhfreagróir a thuairim a chur in iúl más amhlaidh go bhfuil sé i gceist ag an Oifigeach Breithniúcháin síneadh ama chur leis an iarratas nó an fógra a ligean thar ceal.

7. Cad a tharlóidh nuair a bheidh an fhoirm seolta agam?

Mura bhfuil freagra faighte agat tar éis mí amháin, nó má fhaigheann tú freagra agus níl tú sásta leis, is féidir leat gearán a dhéanamh faoi na hAchtanna um Stádas Comhionann leis an gCoimisiún um Chaidreamh san Áit Oibre, ag www.workplacerelation.ie nó An Coimisiún um Chaidreamh san Áit Oibre (WRC), Bóthar Uí Bhriain, Ceatharlach, R93 W7W2. Beidh ort foirm ghearáin a chomhlánú. Tá an fhoirm seo ar fáil ar líne ó www.workplacerelation.ie.

Tabhair do d'aire go bhfuil teorainn ama faoi leith ag gabháil le gearán a dhéanamh. Ní mór don ghearán a bheith faighte ag an gCoimisiún um Chaidreamh san Áit Oibre laistigh de sé mhí ó tharla an t-imeacht atá faoi chaibidil (nó sé mhí ó tharla an t-imeacht deireanach, más amhlaidh go raibh níos mó ná imeacht amháin ann den chineál céanna.)

8. Cad a chiallaíonn na téarmaí dlí san fhoirm ES.1?

Mar seo a leanas a shainmhínítear sna hAchtanna um Stádas Comhionann na téarmaí thíosluaite:

“aois”: De réir na hAchtanna um Stádas Comhionann, ní mheasfar gur idirdhealú ar an bhforas aoise é má dhéileáiltear le duine nach bhfuil 18 mbliana d’aois slánaithe aige nó aici le níos lú fabhair nó le níos mó fabhair ná mar a dhéileáiltear le duine eile.

Mar sin féin, d’fhéadfadh sé a bheith mídhleathach idirdhealú a dhéanamh in aghaidh duine atá faoi bhun 18 ar aon cheann de na forais chosanta *eile*, e.g. an foras cine nó míchumais.

Ciallaíonn **“míchumas”** —

“(a) feidhmeanna coirp nó meabhrach duine a bheith in easnamh go hiomlán nó go páirteach, lena n-áirítear cuid de chorp duine a bheith in easnamh,

- (b) orgánaigh atá nó is dóigh a bheidh ina dtrúig galair nó tinnis ainsealaigh a bheith sa chorp,*
- (c) mífheidhmiú, anchuma nó máchailiú cuid de chorp duine,*
- (d) riocht nó mífheidhmiú a bhfuil de thoradh air go bhfoghlaimíonn duine ar shlí éagsúil le duine nach bhfuil an riocht nó an mífheidhmiú air no uirthi, nó*
- (e) riocht, tinneas nó galar a fhearann ar phróisis smaointe duine, ar aireachtáil na réaltachta ag duine, ar mhothúcháin nó ar bhreithiúnas duine nó a bhfuil iompraíocht shuaite de thoradh air”.*

Tarlaíonn **“idirdhealú díreach”** *“nuair a dhéileáiltear le duine le níos lú fabhair ná mar a dhéileáiltear, mar a dhéileáladh nó mar a dhéileálfai le duine eile i gcás inchoimparáide”* bunaithe ar aon cheann de na forais chosanta (inscne, míchumas, cine srl). Mar shampla, má dhéileáiltear le fear le níos mó fabhair ná mar a dhéileáiltear le bean i gcúinsí inchoimparáide, agus is léir gur déileáladh go héagsúil leis toisc gur fear é, d’fhéadfadh sé go bhfuil idirdhealú díreach i gceist bunaithe ar inscne.

“idirdhealú”: Cuireann na hAchtanna um Stádas Comhionann cosc ar fhoirmeacha éagsúla idirdhealaitheacha, lena n-áirítear *idirdhealú díreach, idirdhealú indíreach, mainneachtain “freastal réasúnta” a sholáthar do dhuine faoi mhíchumas (mínítear é seo thíos), agus idirdhealú trí bhainteacnt* (nuair a dhéileáiltear le duine le níos lú fabhair toisc go bhfuil baint acu le duine eile faoi fhoras cosanta, mar shampla an foras cine, míchumais, náisiúntacht, srl.) Is idirdhealú é *íospairt* a dhéanamh ar dhuine agus déileáiltear léi mar sin.

Ciallaíonn **“stádas teaghligh”** *“bheith torrach nó freagracht—*

- (a) mar thuismitheoir nó mar dhuine in loco parentis i ndáil le duine nach bhfuil 18 mbliana d’aois slánaithe aige nó aici, nó*
- (b) mar thuismitheoir nó mar an cúramóir príomha cónaitheach i ndáil le duine ag a bhfuil an aois sin nó atá os cionn na haoise sin*

agus atá faoi mhíchumas de chineál is cúis le cúram nó tacaíocht a bheith ag teastáil ar bhonn leanúnach, rialta nó minic,

agus, chun críocha mhír (b), is cúramóir príomha cónaitheach i ndáil le duine faoi mhíchumas é nó í cúramóir príomha má tá cónaí ar an gcúramóir príomha leis an duine atá faoin míchumas”

ciallaíonn **“earraí”** aon bhaill maoiné sochorraithe.

Ciallaíonn **“foras”** an bunús ar a dhéantar idirdhealú: is iad na “forais’ a chosnaítear faoi na hAchtanna um Stádas Comhionann ná **inscne, stádas sibhialta, stádas teaghlaigh, gnéaschlaonadh, reiligiún, aois, míchumas, cine, ballraíochta den Lucht Siúil, cúnamh tithíochta nó íospairt.**

Ciallaíonn **“ciapadh”** *“aon chineál iompair nach bhfáiltíonn an t-íospartach roimhe a tharlaíonn gan iarraidh² a bhaineann le haon cheann de na forais idirdhealaitheacha...a bhfuil mar aidhm nó mar éifeacht aige dínit duine a shárú agus a bhféadfaí a mheas gur ábhar coil, uirsílithe nó imeaglaithe é dó nó di”*,

Ciallaíonn **“cúnamh tithíochta”** forlíonadh cíosa nó íocaíocht ar bith a fháil faoi na hAchtanna Leasa Shóisialaigh

D’fhéadfadh **“idirdhealú indíreach”** a bheith ann *“sa chás go gcuirfí duine [atá ina bhall de ghrúpa atá clúdaithe faoi fhoras cosanta ar leith], faoi mhíbhuntáiste ar leith i gcomparáid le daoine eile nach n-áirítear sa ghrúpa sin, faoi fhoráil atá neodrach de réir dealraimh”*. (Mar shampla, riachtanas airde). Dealraíonn sé go bhfuil an riail neodrach: Ní dhéanann sé idirdhealú díreach ar aon cheann de na forais atá cosanta toisc go bhfeidhmíonn sé beag beann ar inscne, náisiúntacht, aoise, srl. Ach, d’fhéadfadh mná an argóint a dhéanamh go gcuireann an riail, atá neodrach de réir dealraimh maidir le hinscne, mná faoi mhíbhuntáiste i gcomparáid le fir, agus go ndéanann sé idirdhealú indíreach in aghaidh na mban ar an mbonn sin.

² “Áirítear san iompar seo gníomhartha, iarratais, focail labhartha, gothaí nó táirgeadh, taispeánta nó scaipeadh focal scríofa, pictiúr nó ábhair eile”.

Tá an t-idirdhealú indíreach faoi réir tástála eile: d'fhéadfadh sé a bheith dleathach fós *“sa chás go bhfuil sé faoi réir údar maith oibiachtúil agus go bhfuil an modh chun an aidhm sin a bhaint amach cuí agus riachtanach.”*

ciallaíonn **“stádas pósta”** bheith singil, pósta, idirscartha, colscartha nó baintreach nó i bpáirtnéireacht shibhialta;

“freastal réasúnta”: Chun críocha an Achta folaíonn idirdhealú *“diúltú nó mainneachtain ag an [bhfreagróir] gach ní réasúnach a dhéanamh chun freastal ar riachtanais duine atá faoi mhíchumas trí chóir speisialta nó trí trí shaoráidí speisialta a sholáthar, más rud é, d’uireasa na córa nó na saoráidí sin, nárbh fhéidir leis an duine féin nó gur rídheachair don duine féin leas a bhaint as an tseirbhís”*. Níl sé seo neamhdhleathach, áfach, *“má thiteann costas, seachas costas ainmniúil ar sholáthraí na seirbhíse atá i gceist mar gheall ar an soláthar sin.”*

folaíonn **“creideamh”** cúlra nó dearcadh creidimh”;

Tarlaíonn **“gnéaschiapadh”** nuair a dhéanann duine *“duine eile a chur faoi réir aon ghnímh nó iompair lena ngabhann seach-chialla gnéis agus é a chur faoi réir dlúthchaidrimh fhisicigh briathartha nó neamhbhriathartha,³ nach bhfáiltítear roimhe agus a bhfuil mar aidhm nó mar éifeacht aige dínit duine a shárú agus a bhféadfaí a mheas gur ábhar coil, uirsílithe nó imeaglaithe é dó nó di.”*

ciallaíonn **“seirbhís”** seirbhís nó saoráid de chineál ar bith atá ar fáil don phobal i gcoitinne nó do chuid den phobal, agus, gan dochar do ghinearáltacht an mhéid sin roimhe seo, folaíonn sé—

- (a) rochtain ar aon áit agus úsáid aon áite,
- (b) saoráidí le haghaidh na nithe seo a leanas—

³ “Áirítear san iompar seo gníomhartha, iarratais, focail labhartha, gothaí nó táirgeadh, taispeánt nót scaipeadh focal scríofa, pictiúr nó ábhair eile”.

- (i) *baincéireacht, árachas, deontais, iasachtaí, creidmheas nó maoiniú,*
- (ii) *siamsaíocht, áineas nó úrúchán,*
- (iii) *gníomhaíochtaí cultúir, nó*
- (iv) *iompar nó taisteal*

(c) *seirbhís nó saoráid a sholáthraíonn club (cibé acu is club é a shealbhaíonn deimhniú cláraitheachta faoi Achtanna Clárú na gClubanna, 1904 go 1999, nó nach ea) agus atá ar fáil don phobal i gcoitinne nó do chuid den phobal, ar íocaíocht nó gan íocaíocht, agus (d) seirbhís ghairmiúil nó trádála, ach ní fholaíonn sé cearta pinsin (de réir bhrí an Achta um Chomhionannas Fostaíochta, 1998) ná seirbhís nó saoráid a bhfuil feidhm ag an Acht sin maidir léi;"*

ciallaíonn **"gnéaschlaonadh"** *claonadh heitrihnéasach, homaighnéasach nó déghnéasach;*

---

ciallaíonn **"Lucht Siúil"** *an pobal daoine dá ngairtear an Lucht Siúil go coitianta agus a shainaithnítear (acu féin agus ag daoine eile) mar dhaoine ag a bhfuil stair, cultúr agus traidisiúin i bpáirt, lena n-áirítear, go stairiúil, saol fánaíochta ar oileán na hÉireann".*

Baineann an **"íospairt"** le duine atá—

"(i) tar éis iarratas a dhéanamh de mheon macánta ar aon chinneadh nó sásamh dá bhforáiltear sna hAchtanna um Stádas Comhionann,

(ii) tar éis freastal mar fhinné os comhair an IHREC, Oifigigh Bhreithniúcháin den Choimisiún um Chaidreamh san Áit Oibre nó cúirte i dtaca le haon fhiosrúchán nó imeachtaí faoi na hAchtanna seo,

(iii) tar éis fianaise a thabhairt in aon imeachtaí coiriúla faoi na hAchtanna

(iv) tar éis trí mhodhanna dleathacha cur i gcoinne gnímh atá neamhdhleathach faoi na hAchtanna, nó

(v) tar éis fógra a thabhairt faoi é a bheith beartaithe aon cheann de na gníomhartha a shonraítear thuas a dhéanamh.”,

agus déileáiltear, déileáladh nó déileáilfaí leis an duine sin le níos lú fabhair dá bharr ná duine eile nach ndearna amhlaidh i gcúinsí inchomparáide.